

PAS-Paper 2006: Kick-off SiG

- 19 oktober 2006

ingediend bij: Tweede Kamerleden Commissie van Justitie | **status:** ingediend | **opgesteld door:** Kim Verhaaf, Marcos Lukana Champi, Milou van Uden

Aanbevelingen voor Specificatie van Post Adoption Service

Volgens artikel 9c van de “Haagse Conventie van 29 mei 1993 voor de Bescherming van Kinderen en Samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie”.

Introductie

Vanaf 1991 zijn verenigingen van en voor interlandelijk geadopteerden in Nederland opgericht en actief binnen het adoptieveld.

In antwoord op het AdoptieOuderOverleg en het verzoek van het Ministerie van Justitie hebben deze verenigingen zich gezamenlijk gebogen over de adoptienazorg in Nederland. De verwachting is dat hier uit voortvloeiend een overlegorgaan van volwassen geadopteerden zal ontstaan.

De oprichting van verenigingen van en voor volwassen geadopteerden is een natuurlijk, maar een uniek antwoord op de groeiende internationale beweging van gemeenschappen van geadopteerden de laatste jaren. Het is duidelijk geworden dat we als organisaties dezelfde type verzoeken en behoeften ervaren onder geadopteerden. Door de jaren heen hebben de verenigingen dezelfde middelen en diensten ontwikkeld ten behoeve van geadopteerden. Deze verenigingen vertegenwoordigen in veel opzichten Post Adoption Services (verder te noemen nazorg) zoals genoemd in artikel 9c van het Haags adoptieverdrag 1993.

Het doel van het overleg van verenigingen van volwassen geadopteerden in Nederland is om informatie en ervaringen te delen, behoeften voor nazorg te identificeren en een bijdrage te leveren om diensten voor geadopteerden te verbeteren. Het is ook ons doel gezamenlijke projecten uit te dragen, samen te werken met andere geadopteerden organisaties en om samen te werken met andere organisaties in het adoptieveld.

Wat adoptieverenigingen voor geadopteerden verstrekken

Verenigingen voor geadopteerden bieden verschillende diensten aan zoals mentorschap, begeleiding bij het zoeken naar biologische familie, toegang tot informatie over de cultuur en reizen naar het land van herkomst, beantwoording van racisme, begeleiding van de relatie met de adoptiefamilie.

De voordelen van verenigingen voor geadopteerden zijn:

- Lotgenoten ondersteuning (delen van ervaringen, cultuur, ras en een gedeelde sociale context);
- Dagelijks contact met een groot aantal geadopteerden;
- Vrijwilligersdiensten (vrijwilligersorganisaties).

- Informatie verstrekking en voorlichting geven
- Doorverwijzing naar de curatieve hulpverlening

Stichting adoptievoorzieningen:

”De adoptienazorg kan onderscheiden worden in voorlichting en advisering, preventie en curatie. Het karakter van het aanbod wordt bepaald door het stadium waarin dienst- of hulpverlening ingeroepen wordt. Voorlichting en advisering is een laagdrempelige vorm van adoptienazorg, waarbij de vrager vaak nog in een oriënterende fase verkeert. De informatie kan gegeven worden door instanties, maar ook verkregen worden uit schriftelijke of digitale bronnen.

Onder adoptiespecifieke preventie wordt opvoedingsondersteuning verstaan aan adoptieouders en ondersteuning van geadopteerden zonder dat er direct sprake is van een probleem. Populair gezegd geldt bij het gebruik maken van het preventieve aanbod: voorkomen is beter dan genezen.

Als er sprake is van meer of minder aanwijsbare problemen zal de vrager doorverwezen worden naar de curatieve hulpverlening”

Zoals bovenstaand stuk aangeeft, voorzien ook adoptieverenigingen voor een groot deel in de behoeftes van de nazorg volgens de stichting adoptievoorzieningen.

Maar dit is niet genoeg...

Door de jaren heen hebben we ervaren dat meer en meer volwassen geadopteerden en adoptiegezinnen contact met ons opnemen. Zij hebben informatie nodig en soms meerdere vormen van nazorg. Het is niet mogelijk voor ons om iedereen hierin te ondersteunen die interesse toont en we hebben geen middelen om professionele begeleiding te verstrekken.

Om de situatie te verbeteren is het noodzakelijk dat de Centrale Autoriteiten meer open staan voor samenwerking met verenigingen van volwassen geadopteerden en andere direct betrokkenen uit de adoptie driehoek. Vaak wordt in dit verband verwezen naar de VAAN (Vereniging Aangaande Adoptiedriehoek Nederland) in antwoord op de behoeften van geadopteerden. Dit is echter onjuist. VAAN is geen belangenbehartiger met een standpunt, maar slechts een orgaan om een dialoog tot stand te brengen en te continueren tussen de zgn. adoptiedriehoek.

Volwassen geadopteerden hebben wel degelijk een gezamenlijke visie, mening en belang, die kunnen afwijken van de standpunten van adoptieouders, afstandsmoeders en adoptieinstanties.

(De Haagse Conventies over Interlandelijke Adoptie, artikel 9c, 1993).

“De Centrale Autoriteiten nemen, hetzij rechtstreeks, hetzij via overheidsinstanties of andere instellingen waaraan naar behoren vergunning is verleend in hun Staat, alle passende maatregelen, in het bijzonder om –

c) de ontwikkeling van voorlichtingsactiviteiten op het gebied van adoptie en nazorg bij adoptie in hun Staten te bevorderen.”

Ondanks deze vereiste voldoen de Centrale Autoriteiten helemaal niet aan de behoeften van geadopteerden en adoptiegezinnen. Vaak zijn de diensten van de Centrale Autoriteiten geen

specifieke adoptie nazorg, maar vooral algemene diensten waar geen rekening wordt gehouden met adoptie gerelateerde issues.

De consequentie van dit verzuim is dat een onbekend aantal geadopteerden en adoptiegezinnen niet de diensten ontvangen waarop ze wel recht hebben. Gekwalificeerde tussenkomst op het juiste moment kan zorgen voor gezondere familieomstandigheden en meer succesvolle levens van geadopteerden.

De Haagse Conventies zijn ontwikkeld in het licht van het Verenigde Naties Verdrag: De Rechten van het Kind. Hierin staat dat ieder kind het recht heeft om in een veilige omgeving op te groeien. Nederland en minister Hirsch Ballin hebben hiervoor een plan ontwikkeld om kinderen die nu in pleeggezinnen verblijven binnen een jaar uitsluitel te geven of zij binnen hun pleeggezin gedurende de rest van hun jeugd mogen blijven. Wij steunen dit plan. In de toekomst voorzien wij hierin wel een toename van adopties van Nederlandse kinderen. Wij stellen daarmee ook de kritische vraag aan het Ministerie van Justitie waarom de adoptie van Nederlandse kinderen de afgelopen decennia nooit het niveau in aantal heeft gehaald als interlandelijke adoptie. Dit terwijl er toch steeds in de media schrijvende gevallen van kindermoord en –misbruik door biologische ouders tegenkomen. Behalve dat wij dus aanbevelingen hebben over specifieke adoptienazorg zien wij wel degelijk verbanden met de pleegkinderen zoals er die veel binnen Nederland zijn. Wij begrijpen dat wij een relatief kleine groep zijn binnen Nederland. Daarbij moet gezegd worden dat er de afgelopen jaren weinig is gedaan aan specifieke adoptienazorg. Daar waar parallellen kunnen worden getrokken met grote groepen zijn wij bereid om samen te kijken in het kader van adoptienazorg naar pleegzorg in Nederland. Uit bovenstaand stuk mag blijken dat ontwikkeling van specialisme voor specifieke adoptie- en pleegnazorg noodzakelijk is.

Aanbevelingen voor specificatie van adoptie gerelateerde Nazorg

De aanbevelingen voor minimale kwaliteitsvereisten voor adoptie gerelateerde nazorg zijn als volgt:

- Verzameling van kennis en ervaringen:

Kennis en ervaringen zijn niet systematisch verzameld maar verdeeld over verschillende groepen, autoriteiten en anderen. Centralisatie is nodig om promotie en toegang tot informatie te vergroten. Op dit moment is het voor alle betrokkenen onduidelijk wie er verantwoordelijk is voor de adoptienazorg en bijkomende kosten. Er heerst daarom onduidelijkheid en men vreest voor zijn eigen broodwinning. Dit is een onduidelijk situatie voor beleidsmakers en uitvoerders en en het laat maar raden wat dit betekent voor geadopteerden.

- Onderzoek:

Er is een groot gebrek aan gekwalificeerd onderzoek naar volwassen geadopteerden. Onderzoek gericht op deze groep kan een helderder beeld geven van de problemen die geadopteerden mogelijke tegenkomen. De resultaten zouden bruikbaar zijn voor de ontwikkeling van adoptie gerelateerde nazorg. Er zijn in Nederland al diverse onderzoeken gepubliceerd gedaan. Deze richten zich voornamelijk op gezinsproblematiek en kinderen tot 18 jaar.

- Counselling:

Toegang tot niet dure psychologische begeleiding en therapie voor geadopteerden (voor zowel kinderen als volwassen geadopteerden) en adoptiegezinnen. Dit zou conflicten kunnen oplossen in adoptiegezinnen met hechtingsgerelateerde problemen, problemen met sociale aanpassingen, laag zelfbeeld, geen mogelijkheid tot spiegeling, identiteitsverwarring, leren leven met verdriet, de relatie tot biologische familie, problemen ontstaan door het ontmoeten van biologische familie etc. Juiste intakes, goede doorverwijzing en geen wachtlijsten zijn minimale voorwaarden.

– Onderwijs:

Onderwijs en voorlichting aan hulpverleners, therapeuten, artsen, zorgprofessionals, leraren en anderen die omgaan met interlandelijke geadopteerden. Een centraal loket met de juiste voorlichtingsmaterialen zoals brochures, video's en directe lijnen naar de curatieve hulpverlening

– Steun van forums en netwerken van geadopteerden met dezelfde etnische achtergrond:

De bestaande verenigingen van geadopteerden hebben hun waarde voor geadopteerden bewezen. Het is van groot belang om hun activiteiten te vergroten en nieuwe initiatieven te steunen. Erkenning van onze diensten door middel van bijvoorbeeld speciale belastingtarieven, erkende status, subsidies, professionele begeleiding voor dooverwijzingen van hulpvragers

– Zoeken naar biologische familie/ toegang tot dossiers:

Toegang tot alle informatie over achtergrond, foto's, brieven, gezondheid etc. Assistentie bij het uitzoeken van juridische zaken. Assistentie in het bewerkstelligen van de juiste autoriteiten of organisaties die kunnen faciliteren bij de zoekvraag.

- In sommige landen is het voor geadopteerden onmogelijk om biologische familie te vinden zonder steun van de Nederlandse overheid. Veel geadopteerden nemen hun toevlucht tot commerciële programma's zoals Spoorloos. Spoorloos heeft echter een monopoliepositie ontwikkeld op het gebied van rootsvragen en nazorg bij met name Latijns-Amerikaanse landen. Een geadopteerde mag voor zijn of haar rootsvraag nooit afhankelijk zijn van de kijkcijfers en dat is nu wel degelijk het geval.
- Volwassen geadopteerden die gezocht worden door biologische familie hebben nu niet het recht om gevonden te worden, omdat zij en hun ouders 'beschermd' worden door de Wet op Privacy. Dit betekent in de praktijk dat geadopteerden geen recht hebben om te kiezen of ze gevonden willen worden door hun biologische familie.

– Pleegzorg in Nederland:

Wij pleiten voor het doorbreken van het taboe wat binnen de hulpverlening in Nederland heerst op het adopteren van Nederlandse kinderen. Wij begrijpen de visie die de Nederlandse overheid uitdraagt dat kinderen altijd terug moeten naar het gezin van herkomst. De praktijk heeft uitgewezen dat dit niet altijd de juiste oplossing is. Het beleid zou zich moeten richten op de rechten van het kind en niet de belangen van de Nederlandse overheidsinstanties of de biologische ouders.

Getekend door:

Verenigingen van volwassen geadopteerden in Nederland

Arierang (Korea)

Peruacha (Peru)

Asalsaya (Indonesie)

Shapla (Bangladesh)

Inesh (Sri Lanka)

•